

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput IX. Quomodo Constantinus legem tulerit pro continentibus &
Clericis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

συς ασειτῆς θεησεκείας νομοθετημένα, πρὸς τοὺς εἰρημένους διεξελθεῖν ἀναγκαῖον, μέγιστον δὲ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἰσοετίας ἀξιομαυδὲ ἐθεσθεν.

A confirmationem religionis ab illo sancta sunt, præter illa quæ jam dixi, commemorare necessarium puto, quippe quæ non minima pars sint Ecclesiasticæ Historiæ. Hinc autem initium sumam.

Κεφ. θ.

CAPUT IX.

Ὅτι καὶ ἡμῶν ἐθεσθε κωνσταντίνου, συσταθῆναι τοῖς παρθενίαι ἀσκήσι καὶ κληρικῶσι.

Quomodo Constantinus legem tulerit pro continentibus & Clericis.

Νόμος ἦν ῥωμαίοις παλαιός, ἀπὸ οἰκοσι καὶ πέντε ἐτῶν, τῶν ἴσον ἀξιοδοτακῶν τῶν ἀγάμων τοῖς μὴ τοιούτοις, ἀλλὰ τε πολλὰ, καὶ τὸ μηδὲν κερδαίνουσαν διαθήκης τὰς μὴ γράφειν γὰρ πρὸς κείας τὰς δὲ ἀπαυδας ζημιῶν τὸ ἡμισυ τῶν καταλειφθέντων ἐθεσθε δὲ τρίτον οἱ παλαιὲ ῥωμαῖοι, πολυάνθρωπον ἐσεσθαι τὴν ῥώμην καὶ τὴν ὑπήκοον οἰκόμενοι, καθότι ἐπεὶ πολλοὺς τὸ νόμος, ἔτυχον ἀποβαλόντες τὰ σώματα ἐν ἐμφυλίῳ πολέμῳ ὁρῶν δὴν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ χεῖρον περὶ τῶν παρθενῶν καὶ ἀπαυδῶν διὰ θεῶν ἀσκηῶν. διήτες ἐνόμισεν ἐπιμελείας καὶ σπουδῆς ἀνθρώπων δύνασθαι τὸ τρίτων γὰρ αὐξάν, τῆς φύσεως αἰσὶ τὴν ἀνύθην ἐπιμέτησιν, καὶ φθορῶν καὶ ἀξίησιν δεχομένης καὶ νόμον τῶν δημοπροσεφώνησεν, ὡς ἐπίσης πάλιν τῶν ὁμοίων ἀπολαύειν τοὺς ἀγάμους καὶ ἀπαυδας ἔμην ἀλλὰ καὶ πλέον ἔχον ἐνομισθεσθε τὰς ἐν ἐγκρατεία καὶ παρθενία βιωσας, ἀδύσαν ἀνύοις δὲ ἀρρεσὶ τε καὶ θηλείαι καὶ ἀνήθοις ἐσι διαλύθεσθαι, πρὸς τὸ κατὰ κράτος ἐν τῇ ῥωμαίων πολιτεία ἀπαυδῶν γὰρ δὲ βούλεσθαι ὡς ἐθῆ, οἷς ἐθῆ γὰρ αἰ τὸ θεῖον θεραπείην, καὶ φιλοσοφίαν ἀσκήν ἐπει τούτου χάριν καὶ οἱ παλαιὲ ῥωμαῖοι, ἀδύως διαλύθεσθαι τὰς ἐστιακάς παρθενίας καὶ ἐξαλείψασας, ἐνομοθετήσασιν τεκμήριον δὲ κακείνο μέγιστον τῆς πρὸ βασιλείας πρὸ τὴν θεησεκείαν αἰδῆς τὰς μετὰ τὴν παλαιὰ κληρικῶν, θεσθε νόμος ἀτελείας ἀνύθης τῶν δὲ ἐπισκόπων ἐπιμελείσθαι

Vetus lex fuit apud Romanos, quæ vetabat, ne cælibes ab anno ætatis quinto ac vicesimo pari jure essent cum maritis, tum in aliis plurimis rebz, tum in eo, ut nihil ex testamento caperent qui non essent genere proximi. Orbos vero mulctabat dimidia parte bonorum quæ ipsis relicta erant. Tulerant hanc legem veteres Romani, cum sperarent futurum hac ratione, ut urbs Roma & reliquæ Provinciæ Imperii Romani, hominum multitudine abundarent. Etenim paulo ante hanc legem quamplurimos homines amiserant, bellis civilibus absumptos. Cum igitur animadverteret Imperator, eos qui virginitatem & orbitatem propter amorem Dei consecerentur, ob id pejore loco esse, stultum esse existimavit, credere humanum genus humanâ posse curâ ac diligentia amplifcari: cum natura juxta Dei dispensationem, semper aut detrimentum accipiat aut incrementum. Itaque legem dedit ad populum, ut cælibes & orbi pari jure quo reliqui omnes fruerentur. Quin etiam lege sanxit, ut qui in virginitate & continentia vitam agerent, privilegio aliquo potirentur: liberam ipsis facultatem largitus tam masculis quam feminis, licet adhuc impuberes essent, testamentum faciendi, contra morem qui ubique in Imperio Romano observatur. De omnibus enim rebz recte consuleret ac disponere censuit eos, quibus id unum opus studiumque esset, ut Deum assidue colerent, & Philosophiæ vacarent. Nam & ob eandem causam veteres Romani legem tulerunt, ut virgines Vestæ sexto etiam ætatis anno testamentum facere possent. Fuit hoc etiam argumentum vel maximum reverentiæ quam pius Princeps erga religionem gerebat. Nam & omnes ubique clericos immunitate donavit, lege hac de re specialiter data: & litigantibus

Fff iij

permisit, ut ad Episcoporum iudicium A provocarent, si magistratus civiles rejicere vellent: eorum autem sententia rata esset, aliorumque iudicium sententia prævaleret, perinde ac si ab Imperatore ipso data fuisset: utque res ab Episcopis iudicatas, rectores Provinciarum eorumque officiales executioni mandarent: Postremo ut Conciliorum decreta firma & inconcussa essent. Sed quoniam eo usque progressa est ratio, consentaneum fuerit ea quoque commemorare, quæ ab illo constituta sunt ad utilitatem eorum qui in Ecclesiis manumittuntur. Nam cum ob nimiam legum severitatem, potior libertas quam Romanam civitatem vocant, etiam volentibus dominis difficile admodum acquireretur, tres tulit leges, quibus constituit, ut quicumque in Ecclesia sub testimonio sacerdotum libertate donati essent, civitatem Romanam consequerentur. Hujus pie institutionis indicium ætas nostra adhuc retinet: cum moris sit, ut leges hac de re scriptæ præfigantur in tabulis manumissionum. Et hæc quidem sanxit Constantinus, & religionem Christianam modis omnibus ornare studuit. Ea vero & per se ipsa illustis erat, ob virtutem eorum qui tunc temporis illam profitebantur.

CAPUT X.

De maximis Confessoribus qui adhuc superstites erant.

NAM & alii plures per id tempus probi Christiani vivebant: & recens sedatis persecutionibus, multi adhuc ex Confessoribus superstites, Ecclesias illustrabant. Hosius scilicet Episcopus Cordubæ, Amphion Epiphaniæ quæ est in Cilicia, Maximus qui post Macarium Ecclesiæ Hierosolymitanæ curam suscepit: Paphnutius denique Ægyptius, per quem Deus multa fertur edidisse miracula, largitus ei ut demones expelleret, & varios morbos curaret. Porro tam Paphnutius iste, quam Maximus supra memoratus, erant ex numero eorum Confessorum, quos Maximinus ad opus in metallis faciendum damnaverat, cum dextros ipsius oculos prius effodisset, & sinistras suffragines incidisset.

τῶν κρείων ἐπέστρεψε τοῖς δικαστοῖς, ἵνα βέλωνται τὰς πολιτικὰς ἀρχαίας παραδίδοι κρείων δὲ εἶναι τῶν αὐτῶν ψήφον, καὶ κρείων τῆς τῶν ἄλλων δικαστῶν, ὡς αὐτοὶ αὐτῶν τῆ βασιλείως ἔξενεχθεῖσαν εἰς ἔργον δὲ τῶν κενόμην ἀγῆν τὰς ἀρχαίας, καὶ τὰς δικαστικὰς ἀνάγκαις σφραγίστας ἀμεινῶν πρὸς τὴν εἶναι τῶν σωμάτων τὰς ὁρὰς εἰς τὴν δὲ μετὰ τὴν ὄντα γραφῆς, ἀξίον μὴ ἀπολιπεῖν τὰ νενομοθετημένα ἐπὶ ὠφελείᾳ τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐλευθερωμένων ὑποστάντων ἀκρεβείας νόμων, καὶ ἀκόλων τῶν κερλιματων, πολλῆς δυαχερείας ἔσσης ἀεὶ τῶν κληστικῆς ἀμεινῶν ἐλευθερίας, ἡνὸς πολλῶν ῥωμαίων καλοῦσι, τρεῖς ἐξέλο νόμους, ἡνὸς σάμην πάλιας τὰς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐλευθερωμένους ὑπὸ μαξιμῶν τοῖς ἱεροῦ πολιτείας ῥωμαϊκῆς τυγχάνειν ταύτης τῆς δισηεῖς ἐφευρέσεως, εἰς ἐπὶ νῦν ὁ χροῖον ἐστὶν τὸν ἔλεγχον ἔσσης κρατῆν τὰς ἀεὶ τῆς νόμους ἀσχετά φῶται ἐν τοῖς ῥωμαίοις τῶν ἐλευθεριῶν ὁ μὴν δὲ κωνσταντῖνον τοιαῦτα ἐνομοθέτει, καὶ διὰ πολλῶν ἐσπεύδα ζετῶν θερησκίαν γερμῆσαν ἐπὶ κατ' ἐπιλήν δικλῆς, διὰ τῶν δὲ ἐπιλήν τῶν τε μετόλων ἀλλῶν.

Κεφ. ι.

Περὶ τῶν ἐπι τῶν βίην περιότων μεγάλων ἐμολογητῶν.

Ἄλλοι τὲρ πολλοὶ καγαθοὶ χριστιανῶν ἦσαν ἔτε, ἐναντῶς τε τῶν διωκτῶν παμμένων, εἰς τὴν πλείστοι τῶν ὁμολογητῶν βίῳ ἀειόντες, τὰς ἐκκλησίας ἐσέμνησαν, ὁ ὅσος κερδέλης Ἰπσκοπῶν, καὶ ἀμφοτέρων Ἰπφανίας τῆς κιλίκων καὶ μαξιμῶν ὁ μὲν μακάριον τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἱεροσολυμιτῶν πηραπέης, ἔ παφνῆτι ὁ ἐξ αἰγύπτου φασὶ πλείστα θαυμασθῆσθαι τῶν θεῶν, ὁ μόνων τε κρατῆν, καὶ ποικίλων παθημάτων ἰάσεως ἀπὸ χερσὶ ἀμῶν ἐγὼν ὁ πασῶν πῶν ὁδῶν καὶ μαξιμῶν ὁ δηλωθεῖς, ἐξ ἐκείνων τῶν ὁμολογητῶν, ἐς μαξιμῶν ἐν τῶν μετὰ τῶν ἄλλων ἐργάζεσθαι καλεδῆσας, τὰς δὲ ἀλλῶν ἐκκόψας ὀφθαλμῶν καὶ τὰς ἀλλῶν ἀργύλας ἀποσπῶν.